

TE ORANGA TONUTANGA.

Wahi III.

"*Tukua kia tika ta matou whakarongo atu, ta matou korero, whakaaro, ako i ana kupu.*"

I. *He aha te oranga tonutanga?* Ko te matauranga ki te Atua, ki a Ihu Karaiti ano hoki. (Hoa. xvii. 3.)

II. *A hea te tangata whiwhi ai ki te Oranga Tonutanga?* A naianei ano. Ko te wa ano e whakapono ai te tangata ki a te Karaiti, ko tona whitinga atu ano tena i te mate ki te ora. (Hoa. v. 24. Tirohia Nama 27.)

III. *Me aha e whiwhi ai te tangata ki te oranga tonutanga?* Ma te whakapono anake. E tino tautokona ana tenei whakahoki e te Karaiti.

IV. *He aha te Whakapono?* Ko te whakawhirinaki o tetahi tangata ki tetahi tangata. Ehara te whakapono i te mea kaha ki te kimi, ki te mahi; no te ngakau, kaore e kitea e te kanohi, kaore ona tinana.

V. *He aha te whakapono e ora ai te tangata?* "He whakaetanga ki a te Karaiti hei kai-whakaora, he whakawhirinakitanga ki a ia." He rite tonu te whakapono ki te tangata nei ano ki te whakapono ki a te Karaiti, heoi ano te rerenga ketanga ko te hunga e whakapono-hia ana, he tangata tetahi he Atua tetahi, he kaha kore tetahi he tino kaha tetahi. (Rom. x. 10. Tirohia Nama 28.)

VI. *Me aha e kore ai te tangata e whiwhi ki te Oranga Tonutanga?* He maha nga huarahi e whakaorohia ana e te tangata hei kawae i a ia ki te pa o te oranga tonutanga, otira kotahi ano ta te Atua huarahi i whakarite ai, ara ko te Karaiti. "Ko ahau te huarahi, te pono me te ora; e kore rawa tetahi tangata e haere ake ki te Matua ki te kahore ahau." (Hoa. xiv. 6.) "He huarahi ano tera e tika ana ki ta te tangata titiro; tona mutunga ia ko nga huarahi ki te mate." (Whitau. xiv. 12.)

(i). E kore te tangata e ora i tona tika ake. Ko o te tangata painga kua paru katoa i te hara, kahore hoki he tangata tika, kahore kia kotahi, po... kore rawa. (Rom. iii. 10-12, 23.) Nui ke atu nga kino o te tangata i ona painga, a ko ona tika katoa he mea weriweri ki ta te Atua titiro mai. "Matou katoa ia kei te mea pake te rite, a matou tika katoa me te mea he kakahu rukenga." (Iha. ixiv. 6.) Mehemea ma te tika o te tangata ia e ora ai, kaati e kore e rite tonu te oranga mo nga tangata katoa,

no te mea kaore i rite tonu te tika o te tangata, ko etahi i pai ake i etahi, ko etahi i tino pai rawa. Tera pea e poto te oranga o nga mea kaore i tino nui to ratou na tika, a, e tino roa rawa te oranga o nga mea tino tika, hei te paunga pea o nga tika ka porowhita ki te reinga. Ko nga kakahu marena ehara i te mea no nga manuhiri ake, engari he mea homai na te rangatira o te marena. Waihoki te tika hei uhi i a tatou e maia ai tatou ki te tu ki te aroaro o Ihowa ko te tika o te Karaiti i runga i tona matenga mo te hunga hara. "Tera hoki kihai nei i matau ki te hara (ara a te Karaiti) meinga ana ia hei hara mo tatou; kia meinga ai tatou ko te tika o te Atua i roto i a ia." (2 Kri. v. 21.) "Te tika mo te he....." (1 Pit. iii. 18.) Ki te paunatia nga painga katoa o te tangata me ona kinonga katoa ano hoki, me he kohatu e toremi ana ki te moana te hekenga o te pito ki ora kinonga, heoi ano te mea e piki ai ma te noho o te Karaiti ki te pito ki nga painga. E te hoa kei whakamanamana ki ou ake painga hei whakaora i a koe, kei taupapahake koe.

(2). E kore te tangata e ora i ana mahi. "Ehara i nga mahi, kei whakamanamana te tangata, (engari na te whakapono anake)." (Eph. ii. 8, 9.) Mehemea ma nga mahi e ora ai te tangata tera ia e whakamanamana a tona taenga ki te rangi, e mea: "E au pai ki te mahi penei pera, na e noho nei au i te rangi?" Tirohia Rom. iv. 4, 5. 2 Tim. i. 9. Tai. iii. 5.

(3). E kore te tangata e ora i te puritanga i nga ture, no te mea kaore he tangata kotahi i te ao nei e taea ana te pupuri nga ture katoa a te Atua. "Ki te mau hoki te ture katoa i tetahi tangata, a ka kotahi ano te mea e tutuki ai ia, kua he ia ki te katoa." (Hem. ii. 10. Tirohia Kar. iii. 10-13.) Kei parau te tangata ki te whakaaro i roto i tona ngakau ka taetae e ia te pupuri nga ture kia rite ki ta te Atua i whakatakoto ai. Otira na te Karaiti i whakarite te ture mo te hunga e whakapono ana ki a ia; ko ia i kanga e te ture mo tatou. (Kar. iii. 13. Tirohia Rom. x. 4.) Kaore kau he mahi ma te tangata e ora ai ia, kaore e taetae e ia te utu te oranga tonutanga, heoi ano tana he whakapono anake. Ko te oranga tonutanga he mea e homai noa ana e te Atua, heoi ano ta te tangata ko te tango. Tirohia Rom. vi. 23; Eph. ii. 8; Hoa. iv. 10; Whkit. xxii. 17.

VII. *Te wahi mo nga mahi.* Otira kua te tangata e pohehe i te mea ehara ma tona tika ake ma ana mahi ma tana pupuri ranei i te ture ia e ora ai, kia noho tonu ia i roto i te hara. Mehemea he whakapono tika to te tangata, he whakapono i kiia ra e Paora, "e mahi ana i runga i te aroha," (Kar. v. 6.) e kore e hapa